

Ulga na złe długi w podatku VAT

Ulga na złe długi w VAT

Niejednokrotnie w swoim życiu zawodowym możesz spotkać się z sytuacją w której podatnicy nie będą otrzymywali zapłaty za należności z tytułu faktur wystawionych dla swoich kontrahentów, dokumentujących wykonane usługi lub sprzedaż towarów. Ustawodawca wprowadził rozwiązanie do ustawy o VAT, tzw. ulgę na złe długi (UWAGA od 1.10.2021 wprowadzono zmiany pakietem SLIM VAT 2 - materiał zawiera bieżącą wersję zaktualizowaną o zmiany w zakresie stosowania ulgi na złe długi), dzięki której po spełnieniu określonych warunków dostawca towaru lub usługi ma prawo do skorygowania **podstawy opodatkowania i podatku należnego**, w sytuacji, gdy nie otrzymał w odpowiednim terminie zapłaty za sprzedane towary lub usługi, natomiast nabywca (dłużnik) zobowiązany jest do korekty odliczonego podatku naliczonego wynikającego z faktury.

AGENDA SZKOLENIA:

1. Prawo do korekty u podatnika (wierzyciela) i warunki jakie musi spełnić by z tego prawa skorzystać.
2. Obowiązek korekty u dłużnika.
3. Ulga na złe długi a sprzedaż na rzecz konsumentów.
4. Uregulowanie lub zbycie należności - jakie skutki.

1. Prawo do korekty u podatnika (wierzyciela)

Zgodnie z art. 89a ust.1 ustawy o VAT, podatnik może skorygować podstawę opodatkowania oraz podatek należny z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług na terytorium kraju w przypadku wierzytelności, których nieściągalność została uprawdopodobniona. **Korekta dotyczy również podstawy opodatkowania i kwoty podatku przypadającej na część kwoty wierzytelności, której nieściągalność została uprawdopodobniona.**

Zgodnie z art. 89a ust. 3 ustawy o VAT, korekta podatku należnego w ramach ulgi na złe długi może nastąpić w rozliczeniu za okres, w którym nieściągalność wierzytelności uznaje się za uprawdopodobnioną, pod warunkiem że do dnia złożenia przez wierzyciela deklaracji podatkowej za ten okres wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie.

Kiedy nieściągalność wierzytelności uważa się za uprawdopodobnioną?

Nieściągalność wierzytelności uważa się za uprawdopodobnioną, w przypadku gdy wierzytelność **nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie w ciągu 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze¹.**

---

¹ art. 89a ust. 1a ustawy o VAT

Pojawia się zapewne wątpliwość, czy do okresu 90 dni wliczamy już dzień w którym upływa termin płatności, czy też rozpoczynamy liczenie od następnego dnia. Ustawa o VAT nie wskazuje wprost, zatem sięgamy do przepisów Ordynacji podatkowej: *Art. 12. § 1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.* **Patrz przykład 1.**

WARUNKI JAKIE MUSZĄ BYĆ SPEŁNIONE DO SKORZYSTANIA Z ULGI NA ZŁE DŁUGI

- na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji podatkowej, w której dokonuje się korekty, wierzyciel jest podatnikiem zarejestrowanym jako podatnik VAT czynny,
- od daty wystawienia faktury dokumentującej wierzytelność nie upłynęły 3 lata, licząc od końca roku, w którym została wystawiona².

Wierzyciel informuje o korekcie w związku z zastosowaniem ulgi na złe długi, właściwego dla niego naczelnika urzędu skarbowego w deklaracji podatkowej, w której dokonuje tej korekty.

Zgodnie z omawianymi przepisami, wierzyciel może skorzystać z ulgi na złe długi, jeżeli jest podatnikiem zarejestrowanym jako podatnik VAT czynny. Takie prawo mu przysługuje nawet, jeżeli na dzień poprzedzający dzień złożenia deklaracji podatkowej, w której dokonuje się korekty dłużnik nie jest zarejestrowany jako podatnik VAT czynny - wraz z wejściem w życie Pakietu SLIM VAT 2 od 01-10-2021 roku, zniesiony

---

² art. 89a ust.2 ustawy o VAT

został warunek, by dłużnik był czynnym podatnikiem VAT oraz możliwość stosowania ulgi na złe długi również w przypadku, kiedy dłużnik objęty jest postępowaniem upadłościowym lub jest w trakcie likwidacji.

Jak dokonać korekty?

Korekta wierzyciela dokonywana jest w JPK_V7M (podatnik rozliczający VAT miesięcznie) lub JPK/V7K (podatnik rozliczający VAT kwartalnie) w części ewidencyjnej i deklaracyjnej. Korekty dokonuje się poprzez pomniejszenie wartości netto oraz podatku należnego od sprzedaży opodatkowanej daną stawką podatkową.

WAŻNA ZMIANA: TSUE w wyroku z 15.10.2020 r., w sprawie C-335/19, że polskie przepisy w części uzależniającej zastosowanie ulgi na złe długi od statusu wierzyciela i dłużnika są niezgodne z prawem unijnym.

Ustawodawca uwzględnił ten wyrok TSUE z 15.10.2020 r., i zrezygnował z warunku, w którym dostawa towaru lub świadczenie usług były dokonane na rzecz podatnika zarejestrowanego jako podatnik VAT czynny, niebędącego w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji, jak i z warunku aby dłużnik nie był w trakcie postępowania restrukturyzacyjnego, postępowania upadłościowego lub w trakcie likwidacji.

(OMÓWMY TO W PUNKCIE 3) Został wprowadzony również w art. 89a ust. 2a u.p.t.u. warunek, w przypadku dostawy towaru lub świadczenia usług dokonanych na rzecz podmiotu innego niż podatnik, o którym mowa w art. 15 ust. 1 u.p.t.u., zarejestrowany jako podatnik VAT czynny, że korekta z tytułu ulgi na złe długi może zostać dokonana, jeżeli:

- 1) wierzytelność została potwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu i skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego lub
  - 2) wierzytelność została wpisana do rejestru długów prowadzonego na poziomie krajowym, lub
  - 3) wobec dłużnika ogłoszono upadłość konsumencką na podstawie odrębnych przepisów.
-

Przykład 1

Podatnik (czynny podatnik podatku VAT, na cele tego zadania przyjmijmy że rozlicza VAT miesięcznie) we wrześniu 2021 dokonał sprzedaży towarów dla swojego kontrahenta - innego przedsiębiorcy czynnego podatnika podatku VAT, wystawił fakturę w której określił termin płatności na 06.09-2021 r..

W dniu 05-12-2021 upłynie 90. dnia od upływu terminu płatności. Podatnik może zatem skorzystać ulgi na złe długi w JPK_V7M za grudzień 2021, o ile do tego dnia wierzytelność nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek innej formie.

Przykład 2

Podatnik (czynny podatnik podatku VAT, na cele tego zadania przyjmijmy że rozlicza VAT miesięcznie) we wrześniu 2021 dokonał sprzedaży towarów dla swojego kontrahenta - innego przedsiębiorcy czynnego podatnika podatku VAT, wystawił fakturę w której określił termin płatności na 06.09-2021 r.. Kontrahent zlikwidował działalność gospodarczą w

listopadzie 2021 roku i nie dokonał zapłaty. Czy podatnik może skorzystać z ulgi na złe długi?

W dniu 05-12-2021 upłynie 90. dnia od upływu terminu płatności. Podatnik może zatem skorzystać ulgi na złe długi w JPK_V7M za grudzień 2021, o ile do tego dnia wierzytelność nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek innej formie.

Przykład 3

Podatnik X (rozlicza VAT miesięcznie) dokonał sprzedaży towarów dla jednego ze swoich kontrahentów, do tej transakcji została wystawiona faktura na kwotę 40 000,00 zł netto, VAT: 9 200,00 zł. Na dzień dokonania transakcji oba podmioty były czynnymi podatnikami VAT. Kontrahent w listopadzie 2021 roku, zlikwidował działalność gospodarczą i został wykreślony z rejestru czynnych podatników VAT, nie opłacił tej faktury. Zakładamy, że w grudniu 2021 roku minie 90. dzień od dnia, w którym upłynął termin płatności należności za fakturę dotyczącą omawianej transakcji.

Pytanie: Czy podatnik X w takiej sytuacji może skorzystać z ulgi na złe długi?

Analiza odpowiedzi: Tak, podatnik X, będący czynnym podatnikiem VAT może skorzystać z ulgi na złe długi. Z ulgi skorzysta w JPK_V7M za grudzień 2021 r., o ile do dnia złożenia rozliczenia za ten miesiąc – zgodnie z danymi, wierzytelność nie została uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie.

2. Obowiązek korekty u dłużnika.

Wierzyciel ma prawo do skorzystania z ulgi na złe długi, natomiast dłużnik ma taki obowiązek - zatem u dłużnika nie jest to kwestia wyboru.

Jak wskazuje art. 89b ustawy o VAT, w przypadku nieuregulowania należności wynikającej z faktury dokumentującej dostawę towarów lub świadczenie usług na terytorium kraju w terminie 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze, **dłużnik jest obowiązany do korekty odliczonej kwoty podatku wynikającej z tej faktury, w rozliczeniu za okres, w którym upłynął 90 dzień od dnia upływu terminu płatności określonego w umowie lub na fakturze.**

UWAGA! Jeżeli dłużnik nie odliczył VAT z faktury - nie koryguje VAT.

Pytanie 1

Czy jeżeli dłużnik ureguluje należność za fakturę, najpóźniej w ostatnim dniu okresu rozliczeniowego w którym upłynął 90. dzień od dnia upływu terminu płatności tej należności - również pojawi się u niego obowiązek dokonania korekty?

Nie, wówczas artykuł 89b ustawy o VAT nie będzie miał zastosowania.

Pytanie 2

Kontrahent uregulował częściowo należność za fakturę w ostatnim dniu okresu rozliczeniowego w którym upłynął 90. dzień od dnia upływu terminu płatności tej należności - czy również ma obowiązek dokonać korekty wynikającej z art. 89b ustawy o VAT?

Tak, ale w takiej sytuacji korekta dotyczyć będzie podatku naliczonego tę części która została uregulowana - najczęściej dotyczy to transakcji w których płatność ustalona jest w ratach.

Kiedy dłużnik dokonuje korekty?

Odliczony VAT, dłużnik koryguje w deklaracji składanej za okres, w którym upłynął 90. dzień licząc od upływu terminu płatności- dłużnik dokonuje korekty na bieżąco, **nie koryguje deklaracji w których VAT był odliczony.**

UWAGA! Dłużnik dokonuje korekty obligatoryjnie nawet jeżeli:

- nie otrzymał od wierzyciela żadnych zawiadomień,
- wierzyciel nie skorzystał z ulgi na złe długi,
- należność została zapłacona przed terminem złożenia deklaracji za okres, ale po zakończeniu miesiąca w którym minęło 90 dni.

Kiedy dłużnik nie dokonuje korekty?

Dłużnik nie dokonuje korekty, w sytuacji, gdy uregulował należność najpóźniej w ostatnim dniu okresu rozliczeniowego, w którym upłynął 90 dzień od dnia upływu terminu płatności tej należności.

Korekta u dłużnika a częściowo uregulowana należność.

W przypadku, gdy dłużnik częściowo ureguluje należności w terminie 90 dni od dnia upływu terminu jej płatności określonego w umowie lub na fakturze, **korekta dotyczy podatku naliczonego przypadającego na nieuregulowaną część należności.**

Uregulowanie należności po dokonaniu korekty

W przypadku uregulowania należności po dokonaniu korekty, podatnik ma prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego **w rozliczeniu za okres, w którym należność uregulowano, o kwotę podatku.** W przypadku częściowego uregulowania należności podatek naliczony może zostać zwiększony w odniesieniu do tej części.

UWAGA! W praktyce może się zdarzyć, że obie strony transakcji ustalą nowy termin płatności należności, w takiej sytuacji ten nowy termin należy wziąć pod uwagę przy obliczaniu 90 dniowego terminu. Co ważne, aby termin płatności był skutecznie odroczony musi zostać ustalony przed jego upływem, nie można odraczać terminu płatności, który już upłynął.

3. Ulga na złe długi a sprzedaż na rzecz konsumentów.

Zgodnie z art. 89a ust. 2a. W przypadku dostawy towaru lub świadczenia usług dokonanych na rzecz podmiotu innego niż podatnik, o którym mowa w art. 15 ust. 1, zarejestrowany jako podatnik VAT czynny, korekta, o której mowa w ust. 1, może zostać dokonana, jeżeli:

- 1) wierzytelność została potwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu i skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego lub
- 2) wierzytelność została wpisana do rejestru długów prowadzonego na poziomie krajowym, lub
- 3) wobec dłużnika ogłoszono upadłość konsumencką na podstawie odrębnych przepisów.

Powołany wyżej przepis został dodany w ramach pakietu SLIM VAT 2 od 01-10-2021 roku.

Zatem, w przypadku, gdy sprzedaż została dokonana na rzecz podmiotu, który nie jest zarejestrowany jako czynny podatnik VAT, warunkiem korzystania z ulgi na złe długi jest spełnienie dodatkowego warunku wynikającego z przepisów art. 89a ust. 2a ustawy o VAT.

Przykład

25.11. 2021 r. podatnik X dokonał dostawy towarów do osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej i udokumentował tą transakcję fakturą. Termin płatności wynikający z faktury został określony na 30.11.2021 roku. Zakładamy, że kwota z faktury nie zostanie uregulowana pomimo, że wierzytelność zostanie potwierdzona

prawomocnym orzeczeniem sądu i skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego.

Pytanie: 1. Kiedy minie 90. dzień od dnia upływu terminu płatności określonego na fakturze.

2. Czy podatnik będzie miał prawo do zastosowania ulgi na złe długi?

Analiza odpowiedzi:

90. dzień od dnia upływu terminu płatności określonego na fakturze upłynie 28-02-2022 roku. Oznacza to, że podatnik będzie miał prawo do zastosowania ulgi na złe długi, czyli do pomniejszenia podstawy opodatkowania i podatku należnego o kwotę wynikającą z wystawionej w listopadzie faktury, jeżeli dłużnik (w tym przypadku konsument) nie ureguluje należności. Korekty tej będzie mógł dokonać w JPK_VAT z deklaracją za luty 2022 r., o ile do dnia złożenia rozliczenia za ten okres wierzytelność nie zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie.

4. Uregulowanie lub zbycie należności - jakie skutki.

Zgodnie z art. 89a ust. 4 ustawy o VAT w przypadku gdy po skorzystaniu przez wierzyciela z ulgi na złe długi należność zostanie uregulowana lub zbyta w jakiegokolwiek formie, wierzyciel **będzie miał obowiązek zwiększenia podstawy opodatkowania i podatku należnego w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulowana** lub zbyta. W przypadku częściowego uregulowania należności, podstawę opodatkowania oraz kwotę podatku należnego zwiększa się w odniesieniu do tej części.

Z kolei na podstawie art. 89b ust. 4 ustawy o VAT w przypadku uregulowania należności po dokonaniu korekty przez dłużnika, ma on prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym należność tę uregulowano.

Przykład

Czynny podatnik VAT (JPK_V7M) w październiku 2021 r. skorzystał z prawa do ulgi na złe długi i zmniejszył podstawę opodatkowania oraz VAT należny. Jego kontrahent (dłużnik) dokonał skorygowania odliczonego podatku (do czego był zobowiązany). W grudniu 2021 r. ten kontrahent zapłacił całość należności, w stosunku do której podatnik (wierzyciel) skorzystał z ulgi na złe długi.

Pytanie: Jakich czynności powinien dokonać dłużnik a jakich wierzyciel?

Analiza odpowiedzi: Zapłata przez dłużnika całości należności - w stosunku do której wierzyciel skorzystał z ulgi na złe długi - powoduje u

wierzyciela obowiązek skorygowania podstawy opodatkowania oraz VAT należnego. Zatem, podatnik (wierzyciel) jest zobowiązany dokonać korekty w JPK_V7M za grudzień 2021 r. Natomiast dłużnik ma prawo do zwiększenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za ten sam okres.

Pobierz KEYS z życia zawodowego z materiałów do pobrania do tego szkolenia.

W pliku Analiza odpowiedzi_KEYS - znajdziesz odpowiedź.

Notatki:.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

